

Kantova filozofia človeka a dejín v kontexte iniciatív myslenia 18. st. (PV)

Sylabus predmetu

Ročník: druhý, prvý stupeň

Školský rok: 2020/2021, letný semester

Rozsah výučby: 0/1

Počet kreditov: 2

Spôsob ukončenia predmetu: hodnotený zápočet

Vyučuje: doc. Mgr. Sandra Zákutná, PhD. (sandra.zakutna@unipo.sk)

Cieľ predmetu:

Prehĺbenie teoretických znalostí a praktických návykov a zručností pri kritickej analýze Kantovej antro-po-dejinnej koncepcie na širšom pozadí duchovno-teoretických pohybov doby osvietenstva. Na základe kritickej analýzy a teoretických znalostí predmet umožní študentom pochopiť širší dejinný, kultúrny a spoločenský kontext 18. storočia.

Stručná osnova predmetu:

Koncept filozofie dejín v dobe osvietenstva. Francúzske a škótske osvietenstvo (Hume, Ferguson, Smith). Teória pokroku. Kantov model filozofie dejín a jeho miesto v celku filozofovania. Princíp sebavytvárania človeka ako fundamentálne východisko jeho úvah. Metafyzika dejín – nový smer Kantovho kriticismu. Dejinný proces – kultivácia, civilizácia a moralizácia. Občianska spoločnosť. Dobrý človek vs. dobrý občan. Cieľ dejín – všeobecný svetoobčiansky stav ako regulatívny princíp rozumu.

Podmienky hodnotenia: Samostatná práca, aktivita na seminároch, jedna seminárna prezentácia

Študenti sú hodnotení za ich samostatné vystúpenie v rámci seminárov v rámci štandardného hodnotenia (s celkovou hodnotou 40% z konečného hodnotenia), ich aktivitu (s celkovou hodnotou 10% z konečného hodnotenia) a prácou (s celkovou hodnotou 40% z konečného hodnotenia). Téma práce korešponduje s obsahom predmetu a študent ju konzultuje s vyučujúcou.

Formálne požiadavky na prácu: 3 – 4 normostrany, písmo Times New Roman, veľkosť 12, riadkovanie 1,5.

Časový harmonogram:

1. Úvod do problematiky

2. Európske osvietenstvo. Teória pokroku. Filozofia dejín a jej miesto vo filozofii. Sebavytváranie človeka.

Seminár: Európske osvietenstvo – umenie

3. Európske osvietenstvo.

Texty na seminár: KANT, I. 1993. Odpoveď na otázku: Co je osvícenství? In *Filosofický časopis*, roč. 41, 1993, č. 3, s. 381 -390.

4. Škótske osvietenstvo – David Hume

Texty na seminár: HUME, D. Eseje. In. ZÁKUTNÁ S. *Kapitoly z dejín filozofie. Škótske osvietenstvo*. Prešov: FF PU 2014. ISBN 978-80-8165-048-2. s. 41 – 50.

5. Škótske osvietenstvo – David Hume

Prezentácia – David Hume

6. Škótske osvietenstvo – Adam Ferguson

Texty na seminár: FERGUSON A. Esej o dejinách občianskej spoločnosti. In. ZÁKUTNÁ S. *Kapitoly z dejín filozofie. Škótske osvietenstvo*. Prešov: FF PU 2014. ISBN 978-80-8165-048-2. s. 51 – 60.

7. Škótske osvietenstvo – Adam Ferguson

Prezentácia – Adam Ferguson

8. Škótske osvietenstvo – Adam Smith

Texty na seminár: SMITH, A. 1958. NEROVNOST ZPŮSOBOVANA EVROPSKOU PRAXI. In *POJEDNÁNÍ O PODSTATĚ A PŮVODU BOHATSTVÍ NÁRODŮ*. s. 132 – 155

9. Škótske osvietenstvo – Adam Smith

Texty na seminár: SMITH, A. 1958. NEROVNOST ZPŮSOBOVANA EVROPSKOU PRAXI. In *POJEDNÁNÍ O PODSTATĚ A PŮVODU BOHATSTVÍ NÁRODŮ*. s. 132 – 155

10. Škótske osvietenstvo a Kant

Prezentácia Adam Smith

11. Rousseau a Kant: porovnanie vzťahu francúzskeho osvietenstva a Kanta

Texty na seminár: ROUSSEAU, J. J. Rozprava o pôvode a príčinách nerovností medzi ľuďmi. In *Rozpravy*. Praha: Svoboda. Str. 77 – 145.

12. Herder a Kant: nemecké osvietenstvo

13. Záverečné hodnotenie

Literatúra:

ANDERSON-GOLD, S.: Unnecessary Evil: History and Moral Progress in the Philosophy of Immanuel Kant. New York 2000.

BELÁS, Ľ.: Kantova filozofia dejín. Prešov 1994.

BELÁS, Ľ. - ANDREANSKÝ, E. - ZÁKUTNÁ, S. (eds.) Návraty ku Kantovi. Prešov 2011

CASSIRER, E.: Die Philosophie der Aufklärung. Tübingen 1973.

CASSIRER, E.: Kants Leben und Lehre. Darmstadt 1994.

DELIGIORGI, K.: Kant and the Culture of Enlightenment. New York 2005.

FERGUSON, A.: An Essay on the History of Civil Society. Cambridge University Press 1995.

HUME, D.: Essays Moral, Political, Literary. Indianapolis 1987.

IM HOF, U.: Evropa a osvícenství. Praha 2001.

KANT, I.: K večnému mieru. Bratislava 1996.

KLEINGELD, P.: Fortschritt und Vernunft: Zur Geschichtsphilosophie Kants. Würzburg 1995.

KLEMME, H. E. (ed.): Reception of the Scottish Enlightenment in Germany. Six Significant Translations, 1755-1782. Bristol 2000.

MARQUARD, O.: Schwierigkeiten mit der Geschichtsphilosophie. Frankfurt am Main 1973.

KOSLOWSKI, P.: The Discovery of Historicity in German Idealism and Historism. Berlin 2005.

ROHBECK, J.: Geschichtsphilosophie zur Einführung. Hamburg 2008.

ROUSSEAU, J. J.: Rozpravy. Praha 1989.

SMITH, A.: The Theory of Moral Sentiments. Indianapolis 1984.

TUCKER, A. (ed.): A Companion to the Philosophy of History and Historiography. Wiley-Blackwell 2009.

YOVEL, Y.: Kant and the Philosophy of History. Princeton 1980.

ZÁKUTNÁ, S.: Kapitoly z dejín filozofie. Škótske osvietenstvo. Prešov: FF PU 2014.